

ALEMKO GLUHAK

UDK 809.199,4—54

Zagreb

ETR. kurpu

Za etrusku riječ *kurpu*¹ V. I. Georgiev (1971: 92) smatra da znači „kepec, patuljak“ (pumilio) i pomišlja da je to posuđenica iz latinskog *curvus* „kriv, savijen“. Prihvatimo li to značenje, možemo ga potkrijepiti i etimologijom koja se čini uvjerljivijom nego Georgievljeva.

Riječ *kurpu* složenica je od **kur* „kratak?, malen?“ i **pu* „mlada osoba?“:

**kur* „kratak?, malen?“ < nostr. **KUrE* „kratak“: dr. **kur-* „kratak, malen“ (tamil *kuru* „kratak“, telugu *kuru* „kratak, malen“); alt. **k'or[u]-* „kratak; smanjivati se“ (hakas. *kora-* „smanjivati se“; halha *xorō-* „skraćivati; samjivati se“; nanaj. *xurumi* „kratak“; kor. *kor-* „smanjivati se“); ket.-imbat. *xol'* „kratak“²; smeh. **k(w)r/kr* „kratak“ (sokotri *kiri* „biti kratkim“, sirijski *kr'* isto; hausa *kurbabe* „mali čovjek, čovjek niska rasta; nešto malo“, *kure* „biti ograničenim, sažimati se, smanjivati se; pritiskati k zidu, završiti, skratiti“³), ie. **k^wer-* „kratak“ (av. *kaurva-* „kratak“; lat. *curtus* „skraćen“; ir. *cert* „malen“; stsl. *kratokъ* „kratak“)⁴,

**pu* „mlada osoba?“ (usp. *puia* „žena“) < nostr. **Pojl'* „mlad“: ural. (uf.) **pojka* „dječak; mlad“ (fin *poika*, mađ. *fiú*), ie. **pōu-*, **pəu-*, **pū-* „malen; mlad; mala životinja“ (stind. *putrá-* „sin“, grč. *paús*, *pa-wós* „sin, dijete“, lat. *puer* „dječak“)⁵.

Da se ne radi o jedinjoj složenici u etruskom jeziku, usporedi, na primjer, još i ove riječi:

θevrumines „Minotaur“ (TLE 755) < **θevru* + **mines* (usp. *Mino-tauros*),

ramθa ž. LI (također *ramaθa*, *rameθa*, *ramuθa* itd.)⁷ **ram(a)* „?“ + **θa* „žena“⁸,

θuplθa „ženski podzemni demon“ < **θup* „dubok“? (< nostr. **tuba* „dubok“) + *-l* genitiv + *θa* „žena“⁹,

¹ TLE 236, Sette Camini iuxta Volsinios; iuxta pueri vel pumilionis imag. aequae collocatas, pictus; IV—III saec.

² Krejnovič 1968: 459.

³ Ol'derogge 1963: 234.

⁴ Illič-Svityč 1971: 367—8, semh. + ?ie. + dr. + alt.

⁵ Čop 1970: 12, uf. + ie.; etr. < nostr. za *puia*: Gluhak 1979: 217.

⁶ Pallottino 1978: 228.

⁷ Pallottino 1936: 107.

⁸ Pfiffig 1969: 306.

⁹ Gluhak 1979: 218, etr. < nostr.

cezp „osam“ < **ce* (< *ci* „tri“) + **zp* „pet?“ (< nostr. **čapa* < **čapa* „uzeti“) ¹⁰,

nurφ „devet“ < **nu* „nov?“ (< nostr. **Nūqa* „sada“) + **rφ* „osam“ (posuđenica iz semitskog, usp. akad. *arba'u* „osam“) ¹¹,

zamaθi „zlatο“ < **za* „sjajan?“ (< nostr. **čājha* „sjajiti se“) + **maθi* „ruda?, metal?“ (na neki način povezano s grč. *métallon*) ¹²,

parniχ, *parχi* titule < *par* titula (< nostr. **pār[a]* „trgati, lomiti“ ¹³, usp. od toga arap. *frj* „rezati, cijepati“ te dalje, u vezi sa značenjem, stind. *rāj-*, lat. *rēx*, stir. *ri* „kralj“ prema sl. **rězati* „rezati“ itd., v. npr. u Toporov 1974: 12 i dalje) + **niχ* „?“; **χi* „?“ (s *χiš-* „razdijeliti (na tri dijela)“) ¹⁴.

Što se tiče etrurskih refleksa rekonstruiranih nostratičkih glasova, dovoljno je da se pogledaju ostale etimologije etrurskih riječi naslijeđenih iz nostratičkog prajezika.

L I T E R A T U R A

- Čop B. 1970. Die indouralische Sprachverwandschaft und die indogermanische Laryngaltheorie. (Indouralsko jezikovno sorodstvo in indoevropska laringalna teorija.) Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za filološke in literarne vede, *Razprave* VII/5.
- Georgiev V. 1971. Etruskische Sprachwissenschaft. II. Teil. Jungetruskische Inschriften. *Linguistique balkanique*, XV, fasc. 1. Sofia: Verlag der Bulgarischen Akademie der Wissenschaften.
- Gluhak A. 1978. Etruscan numerals. *Linguistica* XVII, 25—32. Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze.
- . 1979. Etruscan vocalism. *Živa antika* XXIX/2, 213—22. Skopje: Društvo za antički studii na SRM, Seminar za klasična filologija, Filozofski fakultet.
- Illič—Svityč V. M. 1971, 1976. Opyt sravnenija nostratičeskijh jazykov (semitohamitskij, kartvel'skij, indoevropskij, ural'skij, dravidijskij, altajskij). (I) Vvedenie. Sravnitel'nyj slovar' (b—K). (II) Sravnitel'nyj slovar' (1—ž). Ukazatel'. Moskva: Izdatel'stvo Nauka.
- Krejnovič E. A. 1968. Ketskij jazyk. Jazyki narodov SSSR. V: Mongol'skie, tungusomaščžurskie i paleoaziatskie jazyki. 453—73. Leningrad: Izdatel'stvo Nauka, Leningradskoe otdelenie.
- Ol'derogge D. A. (red.) 1963. Kamus na hausa-rashanci. (Hausa-russkij slovar'). Moskva: Gosudarstvennoe izdatel'stvo inostrannyh i nacional'nyh slovar'ej.
- Pallottino M. 1936. Elementi di lingua etrusca. Firenze: Rinascimento del libro.
- . 1968. Testimonia linguae Etruscae. Editio altera. Firenze: La Nuova Italia Editrice.
- . 1978. The Etruscans. (Revised and enlarged edition. Translated by J. Cremona. Edited by D. Ridgway.) Harmondsworth: Penguin Books.

¹⁰ Više vidi u Gluhak 1978: 28.

¹¹ Više vidi u Gluhak 1978: 28—9.

¹² Gluhak 1979: 215, etr. < nostr.

¹³ Više vidi u Illič—Svityč 1976: 100—1, semh. + 100—1, + ?kart. + ie. + ural. + dr. + alt.

¹⁴ Pffiffig 1969: 286.

Pfiffig A. J. 1969. Die etruskische Sprache. Versuch einer Gesamtdarstellung. Graz: Akademische Druck- u. Verlagsanstalt.

TLE = Pallottino 1968.

Toporov V. N. 1974. Slavjanskije komentarii k neskol'kim latinskim arhaizmam. *Ėtimologija* 1972, 3—19. Moskva: Izdatel'stvo Nauka.

SUMMARY

A. Gluhak: ETR. KURPU

The Etruscan word *kurpu* means „dwarf“ and it is not connected with Lat. *curvus* „crooked, bent“, but it came from **kur* „short?, little?“ (< Nostr. **KUR*E „short“) and **pu* „young person?“ (< Nostr. **Pojl'*ja „young“). *Kurpu* is a compound word as, f.e., *θevr umines* „Munotaurus“, *ramθva* f. PN, *θυplθα* „female underworld demon“, *cezp* „eight“ *nurφ* „nine“, *zamaθi* „gold“ and *parniχ, parχi*, titles, are.

ERIC P. HAMP
University of Chicago
Department of Linguistics
Chicago

UDC 807,653—54

TWO PREHELLENIC POSSIBILITIES

1. *χλαμός, χλαῖνα* ‘cloak’

It is pretty well agreed (see Frisk *GEW* 2.1102) that *χλαῖνα* and *χλανίς* -ίδος have the same origin. Specifically, *χλανίδ-* must be derived latterly from *χλαῖνα*, i.e. **χλάνια*. I would then follow Fraenkel in relating *χλαῖνα* and *χλαμός* -ύδος. Just as we derive *βαίνα* from **g^wam-iθ*, we may easily see **χλάνια* as *χλάμ-ια*. Our base must therefore be **χλαμ-*.

Since I am not persuaded of the claimed satem nature of Prehellenic (with sibilant output), I therefore propose that we see here a Prehellenic base derived from **k'lom-*. The latter would be in origin an extended form of the IE root **k'el-* ‘hide, cover’, which also occurs as **k'lā-*; cf. Latin *clam*. Such a root pairing may be compared to **g^wem-*: *g^wā-* ‘go’. The formations continued in Skt. *sárman-*, Ir. *colum* (-*n-*), Germanic *helm-* may well reflect this extended form.